

Hem>Dina rättigheter>Brottsoffer>Ersättning>Skadestånd från gärningspersonen
Skadestånd från gärningspersonen

Österrike

Det finns inte något särskilt formulär som en person kan fylla i för att förklara att han eller hon vill föra talan om enskilt anspråk som civilrättslig part i brottmålsprocessen. Det finns inga krav på hur en sådan förklaring ska se ut. Befintliga formulär för vittnesutsagor innehåller en fråga om huruvida personen vill föra talan om enskilt anspråk som civilrättslig part i brottmålsprocessen. Det räcker att personen svarar ja och ger en kort motivering så kan han eller hon delta som civilrättslig part i brottmålsprocessen.

Hur gör jag för att kräva skadestånd eller andra former av ersättning/gottgörelse från gärningsmannen i en rättegång (brottmålsprocessen), och vem ska jag rikta skadeståndskravet mot?

Ett brottsoffer har rätt att kräva skadestånd för den lidna skadan eller ersättning för åsidosättandet av de rättigheter som skyddas enligt strafflagstiftningen. För att kräva skadestånd kan brottsoffret förklara att han eller hon vill föra talan om enskilt anspråk som civilrättslig part i brottmålsprocessen. Denna förklaring (om att föra talan om enskilt anspråk som civilrättslig part i brottmålsprocessen) gör att brottsoffret får ställning som civilrättslig part i brottmålsprocessen. Om åklagaren i ett senare skede lägger ned åtalet kan den civilrättsliga parten fortsätta driva talan som en part som väcker åtal i åklagarens ställe (*Subsidiaranklage*).

Beroende på i vilket skede processen befinner sig kan förklaringen om enskilt anspråk som civilrättslig part i brottmålsprocessen inges till kriminalpolisen (*Kriminalpolizei*), åklagarmyndigheten eller domstolen. Förklaringen kan göras skriftligen eller muntligen. Det finns inga krav på hur en sådan förklaring ska se ut (§ 67.3 i straffprocesslagen – *Strafprozessordnung*, StPO).

Alternativt kan brottsoffer väcka civilrättslig talan vid en tvistemålsdomstol.

I vilket skede i brottmålsprocessen bör jag lägga fram mitt skadeståndskrav?

Förklaringen om att föra talan om enskilt anspråk som civilrättslig part i brottmålsprocessen kan inges ända fram tills bevisupptagningen i huvudförhandlingen har slutförts. Eftersom vissa av de rättigheter att delta i processen som går utöver brottsoffrets rättigheter är kopplade till detta i en brottmålsprocess (t.ex. rätten att ansöka om bevisupptagning, kallelser till huvudförhandlingen) kan det vara lämpligt att avge förklaringen om att du avser att föra talan om enskilt anspråk som civilrättslig part i brottmålsprocessen så tidigt som möjligt i processen.

Vad kan jag kräva skadestånd för, och hur bör jag lägga fram skadeståndskravet (ange en totalsumma och/eller specificera de olika förlusterna, förlorad vinst och ränta)?

Kraven måste motiveras i förklaringen om att du avser att föra talan om enskilt anspråk som civilrättslig part i brottmålsprocessen. En konkret uppskattning av kravet måste anges innan bevisupptagningen i huvudförhandlingen avslutas. Skadestånd kan dock endast krävas för en del av skadan.

Finns det ett särskilt formulär för skadeståndskrav?

Det finns inte något särskilt formulär som en person kan fylla i för att förklara att han eller hon vill föra talan om enskilt anspråk som civilrättslig part i brottmålsprocessen. Det finns inga krav på hur en sådan förklaring ska se ut. Befintliga formulär för vittnesutsagor innehåller en fråga om huruvida personen vill föra talan om enskilt anspråk som civilrättslig part i brottmålsprocessen. Det räcker att personen svarar ja och ger en kort motivering så kan han eller hon delta som civilrättslig part i brottmålsprocessen.

Vilken bevisning måste jag lägga fram för att styrka mitt skadeståndskrav?

Bevisning bör helst läggas fram eller inges när brottet anmäls eller under kriminalpolisens förhör. Som allra senast bör bevisningen läggas fram vid förhandlingen. Bevisningen inbegriper

fotografier,

läkardiagnoser,

räkningar eller fakturor,

prisförslag etc.

Finns det domstolsavgifter eller andra kostnader som är kopplade till mitt skadeståndskrav?

Civilrättsliga parter drar vanligtvis inte på sig några kostnader när de deltar i en brottmålsprocess (förutom kostnaden för de ombud de själva har valt). Kostnader uppkommer endast om den civilrättsliga parten medvetet avger en falsk utsaga för att kunna inleda en brottmålsprocess eller om den tilltalade frikänns om parten väckt åtal i åklagarens ställe.

Kan jag få rättshjälp före och/eller under förfarandet? Kan jag få det även om jag inte är bosatt i det land där förfarandet äger rum?

Civilrättsliga parter behöver inte anlita en advokat när de deltar i en brottmålsprocess. Vissa brottsoffer, särskilt personer som har utsatts för våld eller farliga hot eller vars sexuella integritet eller förmåga att fatta beslut i samband med sin sexualitet har undergrävs till följd av ett brott, får begära stöd under rättsprocessen (juridisk rådgivning och möjlighet att företrädas av en advokat) om detta behövs för att skydda deras processuella rättigheter, med största möjliga hänsyn till deras personliga delaktighet (§ 66.2 StPO). Detta stöd är kostnadsfritt för brottsoffer.

Om det finns ett genuint ekonomiskt behov kan andra brottsoffer också begära advokatbistånd enligt systemet för processuellt stöd om detta behövs av rättskipningssskäl, särskilt för att göra gällande rätten att undvika efterföljande civilrättsliga processer (§ 67.7 StPO).

Vid brottmålsprocesser i Österrike gäller detta även för personer som bor utomlands och personer som inte är österrikiska medborgare.

När kan brottmålsdomstolen avvisa eller vägra att pröva mitt skadeståndskrav mot gärningsmannen?

Talan om enskilt anspråk som civilrättslig part kan avvisas om den är uppenbart ogrundad, inges för sent eller om en uppskattning av ersättningsbeloppet eller skadornas omfattning inte lämnas in i tid (§ 67.4 StPO). Innan åtal väcks är det åklagaren som beslutar huruvida talan ska avvisas. När åtal har väckts är det domstolen som fattar beslut (§ 67.5 StPO).

Om huvudförhandlingen leder fram till en dom måste domstolen även fatta beslut om de civilrättsliga anspråk som gjorts gällande. Om den tilltalade frikänns måste den civilrättsliga parten lägga fram sina krav i en tvistemålsdomstol, eftersom den civilrättsliga parten i så fall inte kan beviljas ersättning eller skadestånd inom ramen för brottmålsprocessen. Om den tilltalade bedöms skyldig kan i) (hela eller delar av) skadeståndet beviljas eller ii) sökanden uppmanas att väcka talan vid en tvistemålsdomstol. Även om den tilltalade fälls måste en civilrättslig talan väckas om skadeståndskraven efter en grundlig utredning av beslutsunderlagen bedöms vara ogrundade eller om resultatet av brottmålsprocessen inte ens gör det möjligt att bedöma en del av skadeståndskravet, om inte en bevisupptagning som inte påtagligt försenar beslutet om den tilltalades skuld och straff gör det möjligt att undersöka beslutsunderlaget ytterligare.

Skadeståndskrav kan inte avvisas inom ramen för brottmålsprocessen, dvs. den civilrättsliga parten kan fortfarande göra gällande sina krav genom att väcka talan vid en tvistemålsdomstol.

Kan jag överklaga ett sådant beslut eller söka andra former av ersättning/gottgörelse?

Om talan avvisas av den allmänna åklagaren kan ett överklagande inges på grund av åsidosatta rättigheter (§ 106 StPO). Om talan avvisas av domstolen kan ett klagomål inges (§ 87.1 StPO).

Den civilrättsliga parten kan (men endast i vissa fall) väcka talan om nullitet eller överklaga att skadeståndskravet hänskjutits till tvistemålsdomstolen på grund av att den tilltalade har frikänts. Om parten hänvisas till tvistemålsdomstolen trots att den tilltalade har fällts för brottet kan ett överklagande inges grundat på det civilrättsliga anspråket.

Utanför brottmålsprocessen kan civilrättsliga anspråk alltid göras gällande vid tvistemålsdomstolarna.

Om domstolen tilldömer mig skadestånd, hur ser jag till att domen mot gärningsmannen verkställs och vilken hjälp kan jag få för att se till att så sker?

I enlighet med första meningen i § 1 i verkställighetsförordningen (*Exekutionsordnung*, EO) utgör rättsligt bindande slutsatser från brottmålsdomstolarna i samband med civilrättsliga skadeståndskrav exekutionstitlar i den mening som avses i EO. Varje verkställighet kräver en giltig exekutionstitel. Ansökan om verkställighet ska göras hos behörig distriktsdomstol (*Bezirksgericht*). Om alla krav för verkställighet är uppfyllda beviljas ansökan. Verkställighetsåtgärder (t. ex. försäljning av lös egendom, överlåtelse av fordringar till borgenären eller tvångsförsäljning av egendom) vidtas på begäran av sökanden.

Du får tillgång till formulären för verkställighetsförfarandet via följande länk på det österrikiska justitieministeriets webbplats:

<https://portal.justiz.gv.at/at.gv.justiz.formulare/Justiz/Exekution.aspx>

Så snart en verkställighetsåtgärd har godkänts hanteras den vanligtvis av en domstol eller en exekutionstjänsteman. Verkställighetsåtgärden vidtas av exekutionstjänstemän. I Österrike arbetar dessa som tjänstemän vid domstolen. Borgenären ombeds endast att inkomma med ytterligare ansökningar om domstolen eller exekutionstjänstemannen inte kan fortsätta förfarandet utan dessa eller om åtgärden ger upphov till kostnader.

Verkställighetsåtgärden genomförs tills den har slutförts eller tills den avbryts på grund av att gäldenären under förfarandet har betalat sin skuld till borgenären.

Senaste uppdatering: 22/12/2020

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.